

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslani in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

1916.

Zopet je minulo leto, polno težkih skrbi, kryoprelitja, solz in gorja, pa tudi leto lepih in sijajnih zmag nad našim sovražnikom. Zaman je bil ves trud naših nasprotnikov. Daleč nazaj v njih lastno deželo jih je vrgla naša hrabra armada, koje najhlabrejši sinovi so ravno Jugoslovani.

Nevaren je bil položaj naše staroslavne monarhije ob lanskem novem letu. Pred Krakovom in v Karpatih je stal sovražnik in marsikatero srce je vztrepetalo v bojazni: Kaj bo? Odveč so bile skrbi! Naša armada si je pridobila izkušenj in polagoma pa stanovitno je potiskala sovražnika nazaj. Le mal kosček na severu je še v njegovi posesti, dočim stoje naše čete že skoro v osrčju velike Rusije.

Tudi na jugu smo kaznovali neprijatelja za sarajevski umor. Vsa srbska država je v naši in zaveznikovi posesti in le v Črnigori se vrše še boji. Upajmo, da se nam posreči i tam streti sovražni odpor.

Najvažnejši pa tudi najznačilnejši zgodovinski moment preteklega leta je vojna napoved Italije. Trilntridesetletni zaveznik je prelomil besedo ter nam vpadel v hrbet, računajoč z našo preza-poselnostjo na ostalih frontah. Triintrideset let je Italija izkoriščala Avstrijo do skrajnosti. Tekom teh triintrideset let smo mnogokrat bridko občutili, kako so nam na škodo negovali in varovali ljubega sosedu, da se mu ni kremžil obraz. Odpoklic tržaškega namestnika, kneza Hohenlohe je bil v tem pogledu zadnji korak, ki se je napravil na ljubo Italiji.

Dočim pa je Avstrija gladila, tolažila in odjenjevala, so laški častniki kartografično začrtavali naše pokrajine. Ko so onkraj meje delo izvršili, so prenehali s hinavsko igro, ki so jo igrali triin-trideset let. Našli so vzrok — in kdo je dandanes v zadregi za kak vzrok — in napovedali so vojno, da „odrešijo“ avstrijske narode. Toda ti narodi so se lepo zahvalili za tako reševanje in dokazujejo sedaj dannadan bivšemu zavezniku, da nočejo biti „odrešeni“, vsaj na tak način ne.

Tako stojimo ob pričetku novega leta 1916

zmagovati na vseh bojnih poljanah in mirno lahko pričakujemo razvoja nadaljnjih dogodkov. Kjerkoli nas bo sovražnik prijel, povsod nas bo našel pripravljene za najskrajnejši odpor, naše nas bo pripravljene, da ponesemo dvoglavega orla tudi na jugu daleč tje v sovražno ozemlje h končni zmagi.

Dolžnost pa nas veže, da se ob koncu leta spominjamo tudi vseh onih mučnikov, ki so padli v tej vojni kot žrtve tuje pohlepnosti. Ne žalujmo za njimi, kajti padli so z zavestjo in z najlepšim občutkom v srcu — da so v polni meri izpolnili svoje dolžnosti napram domovini. In uverjeni smo lahko, da bo vzklikla iz njih po nepotrebnem prelite krvi lepša bodočnost slovenskega naroda.

* * *

Ob koncu novega leta pa se obračamo na vse dosedanje cenjene naročnike in sotrudnike,

da nam i v bodočem letu ostanejo zvesti in nam pridno pridobivajo novih naročnikov. „Sava“ bo izhajala v dosednji obliki in nudila bralcem po možnosti obširna ter važna vojna poročila, lepe pripovedne spise, času primerne članke in zanimive dnevne vesti. Da pa izvedemo svojo nalogo, treba razširiti krog naročnikov in inserentov. Čim razširjenější je list, tem vplivnejši je, tem lažje deluje za koristi in napredek naroda. Naj bi to uvaževali vsi Gorenjci ter pridno naročevali „Sava“, ki stopa s prihodnjo številko v četrto leto. Saj je naročnina letnih štirih kron, tako majhna, da jo lahko vsakdo utrpi.

Ob sklepu leta torej vsem naročnikom in dopisnikom, veselo, srečno in zmagovito

novo leto 1916.

Prodiranje v Črnogoro.

Boji v Črni gori.

Dunaj, 23. decembra.

Po kratkem boju smo vjeli nek črnogorski oddelek, ki se je skrivil v okolici Tepče med skalovjem severnega brega Tare.

Plen v Bjelempolju.

Dunaj, 27. decembra.

Nobenih posebnih dogodkov. V Bjelempolju smo dosedaj vplenili 5400 kosov strelskega orodja.

Dunaj, 28. decembra.

Od naših čet zasledovani so se Črnogorci umaknili iz Godijova v Bijoco. Pri Kovrenu so naše čete izkopale tri črnogorske topove najmodernejše konstrukcije.

Nemške baterije ob Dojranskem jezeru.

Na obrežju Dojranskega jezera se nahajajo če nemške barerije obstreljujejo četverozvezne

pozicije ter motijo utrjevalna dela Francozov in Angležev.

Bolgarsko-srbski boji pri Elbasanu.

Boji med Srbi in Bolgari pri Elbasanu se nadaljujejo. Glavne srbske sile pa so se baje že umaknile.

Centralne armade ob grški meji.

„Daily Mail“ javlja: Sovražna armada, ki je koncentrirana ob grški meji šteje pol milijona mož ter je oborožena z močno artiljerijo.

„Az Est“ ve povedati, da hočejo Francozi in Angleži izbojevati odločilno bitko na višinah pri Kilkisu. Grška vlada, da še ni dobila nobene garancije, da Bolgari ne bodo vdrlili na grško ozemlje.

Srbske čete v Solun?

Četverozveza je zahtevala, da se vkrajajo srbske v Albaniji se nahajajoče čete ter odpeljejo

PODLISTEK.

† Slikar Matija Bradaška.

(Rojen 16. februarja 1852. v Lučni. — Umril 25. decembra 1915. v Kranju.)

Prijatelju v spomin napisal Makso Pirnat.

Rožce le en čas cveto,
tičke le en čas pojo,
pa mojga prijatelja
nazaj več ne bo.

Narodna pesem.

Na Sveti dan letošnjega leta (1915) je umrl v Kranju po kratkem, mučnem trpljenju gospod slikar Matija Bradaška.

Matija Bradaška je zagledal luč sveta dne 16. februarja leta 1852. v Lučni nad Poljanami na Gorenjskem. Že zgodaj se je zbudilo v njem veselje do slikarstva. Kot mal deček je poslikaval sosedom končnice panjev. Odrasel se je mislil iti učiti k tedanjemu kiparju in slikarju Jurju Tavčarju v Idriji. Pa se je premislil in vstopil v bližnjih Poljanah v delavnico kiparja in slikarja Štefana Šubica (1820—1884), katerega sinova Janeza in Jurja prištevamo med naše najznamenitšje slikarje. Lotil se je najpreje kiparstva, a skoro se je izključno posvetil slikarstvu. V Poljanah se je posebno spoprijateljil z blagim Janezom Šubicem.

Pred malone štiridesetimi leti se je naselil v našem ljubem Kranju. S čudovitim prizadevanjem in z neumornim proučevanjem naših domačih in tujih mojstrov si je Bradaška pridobil glas priznanega cerkvenega slikarja. Le nekateri domačini ga niso umeli in so rajši v deželo klicali tuje umetnike in

jim oddajali cerkvena slikarska dela.

Nenavadna je bila Bradaškova plodovitost. Ustvaril je nesteto oltarskih slik pa sličic, bandernih podob, križevih potov in portretov. Slikal je tudi zagrinjala in kulise za domače odre (Ljudski dom v Kranju, Ljudski dom v Predosljih.) Večina naših cerkva po Gorenjskem se ponaša z Bradaškovimi slikami na platno in na lesno (fresko). Lepšal je pa tudi božje hrame po Istri, po Hrvaški, Koroški in po Štajerski. Najboljše njegove slike imajo: farna cerkev v Kranju, podružnice Rožensvenska, na Pungrtu, na Primskovem, farna cerkev v Predosljih in cerkev v Cadramu pri Konjicah na Štajerskem (poslikana po načrtu prof. dr. Avg. Stegenška, na stroške škofa Mihaela Napotnika.)

Bradaškove slike se odlikujejo po srečni, skrbni kompoziciji in se prikupijo po svojih svežih, živih barvah.

Bradaškovi domači vzorniki so bili: Leopold, Lauer (1752—1828), Kremser Schmidt (1718—1801), Janez Wolf (1825—1885), Janez Šubic (1850—1889). S slikarji: Janezom Šubicem, Janezom Wolfom in Ludvikom Grilcem je prijateljsko občeval. Janez Grohar (1867—1911) iz Sorice ustvaritelj znamenitega „Sejalca“ in onih nedosežnih pokrajinskih slik (Škofja Loka, Devin ob Jadranskem morju, Sorica, Ljubljansko polje) je dobil početni nauk v risanju in slikanju pri Bradašku.

Na sv. Štefana dan so spremili prijatelji in znanci ljubega pokojnika na lepo mestno pokopališče v Kranju, tja gori, kjer sta našla svoj mir po nemirnem življenju pesnika Prešeren in Jenko, tja gori, kjer smo letos zagrebli v grudo domačo naše junake, kakor so bili: dr. Avgust Levičnik, dr.

Janko Šavnik, Leopold Ažman. Iz okolice sta k pogrebu prihitela župnik Ignacij Zupanc iz Predoselj in župnik in pisatelj Peter Bohinjec iz Dupljan.

Ko so polagali ljubega pokojnika v naročje sladke drage zemljice domače, se je razlivala po vrhovih naših gorenjskih gora tista zlata zarja, s katero je umel Bradaška tako mojstrsko okrasiti podobe svojih svetnikov in svetnic.

Bradaška je bil zlat značaj. Kot slikar je vestno, zanesljivo in neumorno, z resnično vnemo in ljubeznijo ustvarjal svoja dela. Do zadnjega je spretno sukal čopič po mehkem platnu, in ni se mu niti malo stresnila roka, tako mirnost in čilost je ohranila. Imel je prijeten glas; sodeloval je svoj čas pri zboru Narodne čitalnice pod vodstvom učitelja Edmunda Lacheinerja in nepozabnega profesorja Franca Ser. Gerdiniča; tedaj so še peli v čitalniškem zboru: Franc Crobath star., Karel Drinovc, Avgust Drukar, Ivan Franke, Franc Gerdinič, Simon Jugovic, Ivan Macher, Edmund Lacheiner, Vinko Majdič, Franc Mayr, Peter Mayr, Tomaž Pavšlar, Alojzij Pečnik, Ivan Pogačar, Anton Prevč, dr. Franc Prevč, Edvard Rabič in Ivan Uzana. Na stara leta se je naučil svirati na glasovir in je z navdušenjem igral klasične opere. Bil je prijeten družabnik; zato povsod priljubljen in čislán.

Mirno počivaj, blagi pokojnik, pa se po bojih in razočaranjih svojega zemskega romanja raduj in veseli ondi,

„Kjer glori Njega sije brez oblaka,
kjer oproščenim bo vseh težav telesa
se srečnim izpolnila volja vsaka“.

(Dr. France Prešeren.)

v Solun, kjer naj se pridružijo francosko-angleški armadi.

Nova nemška demarša v Atenah.

Iz Aten poročajo: Kralj Konstantin je sprejel nemškega poslanika v dveurni avdijenci. List „Embros“ pravi, da je nemški poslanik kralja osebno opozoril na konsenvence, ki bi nastale, ako bi se Grška vklonila vsem zahtevam četverozveze. Nemčija ne priznava nevtralnosti, ki je četverozvezi koristna, centralnim državam pa škodljiva. Centralne države bodo zato sveste si svoje moči odpravile vse ovire. Kralj Konstantin je odgovoril, da hoče obvarovati Grško vojne in tudi tega, da bi postale njeno ozemlje bojišče.

Radko Dimitrijevič na čelu ruske invazije v Bolgariji.

„Neue freie Presse“ poroča 22. decembra iz Bukarešte: Vesti, ki jih še ni mogoče kontrolirati trdijo, da nadaljujejo Rusi bombardiranje Varne. Ruskim torpedovkam se je posrečilo predreti omrežje min ter vdreti v pristanišče Varno. Na čelu ruske ekspedicijske armade se nahaja baje Radko Dimitrijevič.

Iz Bukarešte poročajo nadalje: Od ponedeljka se vozijo po Donavi številne čete, ki so prispele iz Vilkova, Akermana in Odese. Na Donavi in na obrežjih Črnega morja se vršijo velike vojaške priprave. Neprestano prihajajo transportni parniki z vojaštvom.

„Daily Chronicle“ poroča: Zanesljivo izvemo, da se je ruska divizija izkrcala v Varni. Najprvo so Rusi mesto močno bombardirali ter prisilili bolgarsko artiljerijo, da je umolknila. Izgube bolgarske posadke so bile zelo velike. Ko se je nehala braniti, so vdrla ruske vojne ladje v pristinašče ter izkrcale pehoto in topništvo. Rusi smatrajo, da so dovolj močni obdržati mesto proti vsem bolgarskim protinapadom.

* * *

Šebeko v Bukarešti.

Bukarešt, 25. decembra.

Bivši ruski veleposlanik na Dunaju Šebeko je bil včeraj dopoldne sprejet od kraljice Marije v avdijenci ter povabljen na zajutrek. Nato ga je sprejel še kralj v posebni avdijenci. Šebeko je bil pri romunskem kralju že dvakrat v avdijenci, znamenje, da je pripisovati njegovi misli izreden pomen.

Romunija ostane nevtralna.

„Corriere della sera“ javlja iz Pariza: Semkaj je došel bivši romunski finančni minister Marghiloman. V razgovoru je izjavil, da Romunija nikakor ne namerava opustiti svoje nevtralnosti.

Grška in četverozveza.

Nove zahteve četverozveze.

Berolinski listi poročajo: Ruski poslanik v Atenah, Demidov, izjavlja, da pogajanja četverozveze z grško vlado še niso končana in da je bila ententa prisiljena, staviti nove zahteve. Četverozveza hoče, da ji prepusti Grška ne le Makedonijo, temveč tudi Epir. Stališče grške vlade še ni znano.

Razmerje med Grško in ententno postajo vedno neznosnejše.

Iz Aten poročajo: Grška vlada je protestirala, da bi se izkrcale četverozvezne čete tudi v Kavali. Poslaniki entente pa vztrajajo pri tem, da mora Grška tudi v to privoliti.

„Neue Züricher Nachrichten“ poročajo, da se položaj v Atenah vedno bolj poostrejuje. Po informacijah tega lista je prelom med Grško in četverozvezo neizogiben.

„Secolo“ javlja: Grška zbornica se bo sestala najbrž že pred 24. januarjem. Zasedanje parlamenta bo za nadaljni razvoj položaja osobito važno.

„Secolo“ javlja, da so se navzlic grškemu protestu v Kavali že izkrcale angleške čete.

Grška reklamira pravico, ostati nevtralna.

„Daily Chronicle“ objavlja razgovor z grškim ministrom Gunarisom, ki je izjavil: Moje politično stališče so volilci odobrili. Četverozveza in nevtralne države so sedaj spoznale, da ima Grška pravico ostati nevtralna. Ostala pa bo nevtralna le tako dolgo, dokler ostaneta njena integriteta in suverenost nedotaknjeni. Sicer bo Grška sedanje svoje stališče opustila.

Angleške grožnje.

Anglija je grški vladi zagrozila, da bo bombardirala grško ozemlje in zaprla Grški vsak dovoz, ako dovolijo Grki, da prekoračijo centralne armade grško mejo.

Grška protestira proti Bolgarski invaziji.

Grška vlada je znova protestirala proti temu, da bi Bolgari prekoračili grško mejo. Storila je to pred vsem za to, da dokaže svojo nepristranost.

Na drugi strani pa so centralne države Grški zagotovile, da ji po končanih sovražnostih izročijo zasedeno ozemlje nezmanjšano.

Grki in Bolgari.

Z ozirom na zahteve grških krogov, da Bolgari ne smejo na grško ozemlje, opozarja „Embros“, da tudi Angleži in Francozi niso dali nikakih garancij, da ne pridejo Italijani v Solun. Ker so prišli Angleži in Francozi samovoljno ter se v nasprotju s sklenjenimi dogovori celo utjujejo, se tudi njihovim sovražnikom ne more prepovedati, da bi ne udarili na grško ozemlje.

Grška demarša v Rimu.

Atene, 26. decembra.

„Agence Havas“: Grška je naročila svojemu poslaniku v Rimu, da naj stori pri italijanski vladi prijateljski korak, da spozna obseg in število italijanskih podvzetij pri Valoni. Italijanska vlada je podala kar najboljša zagotovila ter je zaprosila celo za sodelovanje Grške, da se započeto delo ugodno konča. Glasom poročil listov se pogajanja med vladama nadaljujejo. Edini sta v tem, da se morajo do danes dosežene pravice Grške v okolici Valone zagotoviti.

Pred blokado grške obali?

Velik del francosko-angleškega brodogradništva, ki se je nahajal pred Dardanelami, je prispel v grško vodovje, kjer ostro kontrolira ves pomorski promet. Vsa akcija dela vtisk, kakor, da bi se nahajala grška obal že pod blokado.

Skuludis odstopi.

Iz Aten poročajo: Z ozirom na izid vojitev, ki so pokazale, da ima Gunaris največ pristašev, se je odločil sedanjí ministrski predsednik Skuludis, da bo pri sestanku zbornice demisioniral. Kakor poroča „Agenzia Stefani“, se Gunaris obotavlja prevzeti vlado.

Četverozvezni transporti pred Kavalo.

Pred Kavalo so dospele številne transportne ladje s četami in municijo.

Kakor poročajo iz Sofije, je grška vlada četverozvezi sporočila, da ne pripusti izkrcanja ententnih čet v Kavali.

V bojih za Solun ostane Grška nevtralna.

Berolin, 29. decembra.

Posebni poročevalec Wolffovega urada v Atenah poroča: Kakor sem izvedel, ostane Grška med predstoječimi boji med evropskimi velesilami pri Solunu nevtralna.

Grška ne privoli v nobene nove koncesije.

Gunaris je izjavil, da mora postaviti Grška integriteto svojega ozemlja nad vsak drugi interes. Četverozveza zato ne more staviti nobenih novih zahtev.

Izjave grškega ministra Rhalisa.

Grški minister Rhalis je izjavil: Grška ne bo pripustila, da bi Bolgari ali pa Turki prekoračili njene meje. Entento pa je treba vprašati: Zakaj ste ostali v Solunu, ko Srbom vendar ne morete več pomagati? Pojdite proč in nobeden Nemec, nobeden Bolgar ali Turk ne bo stopil na grška tla.

Vojna z Italijo.

Odbiti italijanski napadi pri Podgori.

Dunaj, 23. decembra.

Splošni položaj je neizpremenjen. V Judikarijih je prišlo tudi včeraj do silnejših topovskih bojev. Ob primorski fronti smo odbili pri Podgori napad nekega italijanskega bataljona.

Dunaj, 24. decembra.

Utrjeni prostor v Lardaru in naše pozicije ob tolminskem mostišču je italijanska artiljerija ljutejše obstreljevala.

Tolminsko mostišče.

Dunaj, 25. decembra.

Sovražni topovski ogenj na posamezne pozicije tolminskega mostišča je trajal čez dan. Na severnih pobočjih Altissima je bil zavržen sunek sovražne stotnije. Na vseh ostalih frontnih odsekih tudi včeraj mir.

Odbiti napadi na Doberdob.

Poskušeno približanje proti južnemu delu Doberdobske planote smo z lahkoto zavržili.

Italijansko bojišče na južnem Tirolskem.

Italijani hočejo sedaj doseči kak uspeh na južnem Tirolskem. Njihove operacije se vrše proti našim četam zapadno Adiže, med Rivo in Lardarom. V Judikariji kakor tudi v prostoru severno Bezzecce napada sovražnik, izpraznjena je bila samo naša sprednja pozicija na hribu Vies, Koncej-

ske doline sovražnik ni mogel več forcirati. V dolini Ledro, v mali kotlini Tiarno in Bezzecca in v Judikariji pri kraju Štero in severno ima pripravljene za napad svoje čete, kakor se da soditi. Naše pozicije tamkaj branijo utrdbe zaporne skupine Lardarske in trdnjave Riva, katerih sovražnik ni mogel še premagati. Celo našo alpsko fronto, do ceste prelaza Rolle, je obtipal sovražnik v sedmih mesecih in napadal je povsodi, kjer so vozne ceste. V Cordevalski dolini in na Col di Lana je teklo že obilo krvi, ali Italijani nimajo uspehov in jih tudi ne bodo imeli.

Manjši boji ob tirolski fronti.

Dunaj, 27. decembra.

Delovanje italijanske artiljerije proti tirolski južni fronti je bilo včeraj zopet živahnije. V nekem boju, ki se je vršil na vzhodnih spremnih vrhovih doline Adiže, južno od Rovereta, je izgubil sovražnik 200 mož mrtvih in ranjenih.

Ob soški fronti posamezno streljanje topov.

Potopitev italijanskega parnika „Port Said“.

Lugano, 27. decembra.

„Cerriere della sera“ poroča iz Sirakuze, da se je potopil italijanski parnik „Port Said“, ki je dne 18. decembra zapustil Katanijo in ga je dne 19. decembra ob pol 12., 40 morskih milj od Derne, torpediral neki podmorski čoln. Kapitan je ukazal, da se ladja ustavi in razvije bela zastava, nakar so bili spuščeni v morje vsi rešilni čolni. Parnik „Port Said“ je imel na krovu 268 oseb, izmed katerih se jih je mnogo, ker jih je pograbila panika vrglo v morje predčasno in jih je usmrtil vijak, ki se je še vrtel. Večji del potnikov in posadke se je rešil. Neki torpedni rušilec in oboroženi parnik sta prišla na mesto nesreče in sta sprejela ponesrečence ter jih spravila v Derno in Bengasi. Včeraj je došel del teh v Sirakuzo in so pripovedovali, da sta torpedni rušilec in parnik hitela za podmorskim čolnom, ali ga nista mogla dohiteti.

Dunaj, 28. decembra.

Ob tirolski južni in jugovzhodni fronti trajajo topovski boji.

Boji na tirolski fronti.

Dunaj, 29. decembra.

Tudi včeraj je trajalo živahnije delovanje Italijanov na južni in jugovzhodni fronti Tirolske. V odseku Sugana smo zavržili sovražni napad na Monte Carbonile, jugovzhodno od Barca. Enako so se izjalovila močna podvzetja sovražnika v odseku Col di Lana.

Ob primorski fronti so se vršili na več točkah boji topov, z ročnimi granatami in metalci min.

Italijanski koncentracijski kabinet.

Rimski poročevalec „Avantija“ vztraja pri svojem poročilu, da bo Salandrov kabinet v kratkem razširjen, ker vstopijo v kabinet člani radikalcev, katolikov in liberalcev desnice kot ministri brez portfelja. Imenujejo se kot kandidatje: Bisso-latti, Luzatti, bivši minister Pantano, podpredsednik zbornice Alessio in vojni prijazen katolik Meda. Druge informacije trdijo, da Salandra ni naklonjen razširjenju kabineta.

Senator Marconi v Londonu.

Lugano, 23. decembra.

Senator Viljem Marconi je odpotoval v London po nalogu vlade. Njegova naloga je brez dvoma ta, da doseže od Anglije podporo finančnih, trgovskih in gospodarskih interesov Italije, kakor se je o tem pred kratkim razpravljalo v parlamentu in časopisju. Posebno se želi znižanje italijanskega denarnega ažijskega, angleških prevozninskih pristojbin na ladjah, cene premoga in želi se še drugih koristi neposrednega učinkovanja.

Vojna z Rusijo.

Zavrneni ruski napadi.

Dunaj, 24. decembra.

Napadalni poskusi Rusov na delu besarabske fronte so bili zavrženi s težkimi izgubami za sovražnika.

Dne 25. decembra.

Sovražne sile, ki so se po včeraj odbitem napadnem poskusu tudi od Raranče blizu pred našimi pozicijami bile vkopale, so bile ponoči napadene in pregnane. Dve strojni puški sta ostali v naših rokah. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

V Polesju.

Dunaj, 26. decembra.

V močvirnatem ozemlju Polesja smo zavržili na več točkah močne sovražne poizvedovalne oddelke. Sicer ničesar novega.

Boji patrulji.

Berolin, 25. decembra.

Na posameznih mestih fronte so se vršili boji

med patroljami. Ruski poizvedovalni oddelki, ki so poizkušali priti do naših črt, so bili zavrtni.

Berolin, 26. decembra.

Delovanje nemških patrolj v okolici Dvinska je bilo uspešno. Zavrtni smo močnejše ruske poizvedovalne oddelke severo-zapadno od Čartorij-ska in pri Berestjanah, jugovzhodno od Kolkov.

Z vzhodnogališke fronte.

Iz Črnovic poročajo: Ob Dnjestru ob besarabski meji grme že cel teden topovi. Zdi se, da so dobili Rusi tu in na besarabski meji velika kolona moštva in municije. V megli zadnjih dni so puskusili Rusi večkrat približati se našim pozicijam, zavrtni pa smo jih z lahkoto. Naši artiljeriji se je posrečilo obstreljevati nekaj dobro izdelanih sovražnih pozicij, pri čemer so imeli Rusi velike izgube.

Ob besarabski fronti v božični noči.

Iz Črnovic poročajo: Ob gozdnatih vrhovih besarabske mejne fronte so izvršili Rusi 24. t. m. ob ponoči silen napad. Več močnih ruskih kolon se je priplazilo v temi do naših žičnih ovir ter jih poskusilo prerezati. Prišlo je do ljutega boja. Ko so bile prve ruske črte uničene, so pognali Rusi v boj nove kolone, ki pa so bile tudi uničene. Zjutraj so Rusi svoje sunke obnovili, niso pa imeli nobenega uspeha. Pred žičnimi ovirami leži mnogo nepokopanih mrtvih Rusov.

Iz vzhodne Galicije.

O opustošenju v vzhodni Galiciji piše „Gazeta Wieczorna“: Vsa vzhodna Galicija je preprežena s strelskimi jarki na vse strani, v katerih je videti vse polno škatelj za konzerve. Povsod vse polno vranov in podivjanih psov, ki globajo kosti padlih živali, Rusi so požgali vse kmetije, seba pa jih naši vojaki s pomočjo civilnih inženirjev zopet postavljajo ter bodo vasi mnogo bolj zdrave. Poljedelstvo pa je slabo. Mesto Zloczow je le malo trpelo. Rusi so zažgali samo vojašnico in nekaj hiš pri kolodvoru. Koder so ljudje zbežali pred Rusi, so stanovanja izropana. Tudi Zborow ni hudo trpel, pač pa so Rusi uničili vse na cesti iz Zloczowa v Zborow. Sicer kroginkrog veliko pokopališče, povsod gomila pri gomili.

Silni ruski napadi ob besarabski meji med Dnjestrom in Prutom odbiti.

Dunaj, 28. decembra.

Ob besarabski fronti in severno od Zalesčikov smo včeraj krvavo zavrtni opetovane napade močnih ruskih čet. Posebno se je trudil sovražnik v odseku med Prutom in gozdnatim pasom severno od Toporovca. Po artiljerijski pripravi, ki je trajala ves dopoldan ter se je stopnjevala ponekod v bobnajoči ogenj težkih kalibrov, je sledilo v prvih popoldanskih urah pet infanterijskih napadov, ki smo jih zavrtni. Nato sledeči napad v masah, 15 do 16 gostih vrst globok, se je razbil v artiljerijskem ognju s silno težkimi izgubami. Enako usodo so imeli sovražni napadi severno od Dnjestra. Naše izgube so majhne. Čez noč je vladal mir.

Berolin, 28. decembra.

Ob Berezini ter severovzhodno Čartorij-ska in pri Berestjanah smo zavrtni ruske izvidne oddelke.

Naše čete so odbile ponovne ruske navale ob besarabski meji.

Dunaj, 29. decembra.

Ob besarabski meji je sovražnik včeraj ponovil svoje, od močnega artiljerijskega ognja pripravljene napade, na način, kakor dan poprej. Njegove napadalne kolone so se razbile povsod, ponekod tik pred našimi ovirami, pod ognjem naših pušk in topov. Ruske izgube so velike. Vzhodno Burkanova smo umaknili nekaj varstvenih oddelkov pred močnimi ruskimi silami bližje na naše glavne pozicije. V Voliniji po nekod topovski boj.

Ponesrečen ruski napad pri Tukumu.

Berolin, 29. decembra.

Na obali pri Roggasemu, severovzhodno Tukuma, se je ponesrečil sunek močnejšega ruskega oddelka.

Južno Pinska smo napadli rusko poljsko strážo ter jo uničili.

Novi ruski vrhovni poveljnik.

V kratkem bo imenovan vrhovni poveljnik vseh vojsk na ruski zapadni fronti. Car bo ostal le formalno vrhovni vojni gospod, bodoči vrhovni poveljnik pa bo vojni minister Polivanov.

General Russkij.

Vlada je prepovedala časopisju vsak komentar k odslovlitvi generala Russkega. General Russkij se je odpeljal na svoje posestvo, ne bo se pa ustavil v Petrogradu.

Brzojavna zveza med Rusijo in Švedsko.

Dne 26. decembra se je zopet otvorila brzojavna zveza med Rusijo in Švedsko, ki je bila od

4. decembra pretrgana. Vzrok še vedno ni znan. V Petrogradu čaka 2000 brzojavk.

Deficit ruskega državnega proračuna.

Preko Stockholma: Predsednik ruske dume je izjavil, da bo deficit letošnjega zaključka za 300 milijonov rubljev večji, kakor je bilo pričakovati po proračunu. Skupni deficit bo znašal pol milijarde rubljev.

Izza francoske fronte.

Nemške čete so zopet osvojile Hartmannsweilerkopf.

Berolin, 23. decembra.

V vročem borenju so hrabri polki 82. domobranske brigade včeraj zopet zavzeli vrh Hartmannsweilerkopfa. Sovražnik je imel izredno težke krvave izgube ter je pustil v naših rokah kot vjetnike 23 častnikov in 1530 mož. Sedaj trebimo nekatere dele jarkov ob severnem pobočju, v katerih se še nahajajo Francozi.

Navedba v francoskem dnevnem poročilu od včeraj zvečer, da je bilo v bojih za Hartmannsweilerkopf 21. decembra vjetih 1300 Nemcev, je najmanj za polovico pretirana. Naše celotne izgube, všteti vse mrtve, ranjene in pogrešane, znašajo, v kolikor se da do sedaj pregledati, približno 1100 mož.

Tudi Japonci pridejo na bojišče.

Angleška kolonija v Angliji naturaliziranih Japoncev je ponudila, da postavi polk z japonskimi častniki.

Manjši boji na francoski fronti.

Berolin, 24. decembra.

Sovražni artiljerijski ogenj je bil mestoma živahen, posebno v Vogezih. Ponočni napad z ročnimi granatami na našo višinsko pozicijo, severovzhodno Sonaina, je bil z lahkoto zavrtnjen. Pozicijo na Hartmannsweilerkopfu smo dobili nazaj v vsem obsegu. Tudi iz dela jarka na severnem pobočju gore so Francozi pregnani.

Berolin, 25. decembra.

Zapadno La Bassée so bile sovražne, proti našim pozicijam potisnjene mine, uničene s uspešno razstrelitvijo naših čet.

Berolin, 26. decembra.

Vsled neprestanega deževja je bilo vojno delovanje na večjem delu fronte le majhno, živahnejše pa severno od Alberta, na nekaterih točkah v Champagni in v Vogezih, severno od Sennheimu.

Nemška ofenziva na zapadu.

Preko Geneve prihaja to-le poročilo: Vojni poročevalci ententnega časopisja naznanjajo, da je pričakovati nove nemške ofenzive na zapadni fronti. Prav nič ni neverjetno, da nameravajo Nemci tu odločilni udarec. Na to kažejo tale dejstva: Nemški letalci so izredno delavni, tudi dobivajo Nemci velika ojačenja in izredno mnogo vojnega materiala.

Vojni načrt entente.

Iz Amsterdamu: Dasi so posvetovanja skupnega pariškega vojnega sveta strogo tajna, je vendar posneti iz parlamentarnih izjav, da je vojni svet v splošnem sklenil to-le:

1. Število četverozveznih čet v Solunu je spraviti na 500.000 mož, kolikor jih je zahteval tamšnji poveljnik, general Sarraill.
2. Galipoli se polagoma opusti. Tam je še kakih 100.000 mož.
3. Zavezniške čete se izkrcajo v Mali Aziji.
4. Na zapadnem bojišču naj ostanejo striktno v defenzivi.
5. Italija se zaveže, da da na razpolago 50.000 mož za obrambo Egipta.

Berolin, 27. decembra.

Zasedli smo od Francozov severovzhodno od Neuville pred našo pozicijo razstreljeno vdrino. Sovražna razstrelitev na višini Combres je napravila le malo škode. Sicer nobenih pomembnih dogodkov.

Bitka ob Hartmannsweilerkopfu.

Ko je bilo 1400 vjetnikov zaslišanih, so izpovedali ti, da so bili na Hartmannsweilerkopfu deloma nerazumljivo preseneteni in obkoljeni. Zlasti hudo so učinkovale ročne granate, ki so jih metali Nemci. Vjetniki so iz raznih polkov, zlasti od nekega elitnega polka, ki se bojuje v Vogezih. Ta polk je bil vsled svojih izgub na mrtvih, ranjenih in vjetih skoro popolnoma uničen. Na celi fronti ni bilo mogoče praznovati Božiča, ker je bitka trajala pozno v noč.

Berolin, 28. decembra.

Vsled ognja nekega sovražnega monitorja so bili v Westend-Bad ubiti trije prebivalci, med njimi dve ženski. Na fronti so se razvili od časa do časa živahni boji s topovi, ročnimi granatami in minami. Ob Hirzsteinu so izvršili Francozi danes

zjutraj sunek; natančnejših poročil še ni. Naša artiljerija obstreljuje živahen promet vlakov na kolodvoru Soissons. Francozi so pred kratkim opremili v neposredni bližini kolodvora se nahajajočo bolnico z zastavami Rdečega križa, očitno za to, da bi ščitili kolodvor. Ker je kolodvor tako blizu, ni izključeno, da bi bolnica po naključju ne bila zadeta.

Zopetni boji na Hartmannsweilerkopfu.

Berolin, 29. decembra

Sovražni monitor je zopet obstreljeval Westende, tokrat brez vsakega učinka.

Včeraj javljeni sovražni sunek na Hirzsteinu se je razbil v našem ognju. Zvečer so Francozi dvakrat napadli od nas zopet osvojene pozicije na Hartmannsweilerkopfu. Mestoma so vdrl v naše jarke. Po prvem napadu smo sovražnika povsodi takoj zopet pregnali. Boji za posamezne dele jarkov po drugem napadu se še vrše. Na vjetnikih so izgubili Francozi dosedaj 5 častnikov in nad 200 mož.

Angleži so izgubili včeraj dvojce letal; eno je prisilil ogenj naših obrambnih topov, da se je moralo severovzhodno od Lens spustiti na tla, drugo veliko bojno letalo, smo sestrelili v zračnem boju, severno od Ham. Dne 27. decembra je še eno angleško letalo zgorelo zapadno od Lille.

Turčija proti štirizvezi.

Boj za Carigrad.

Artiljerijski napad na Sedilbahr.

Carigrad, 27. decembra.

Sedilbahr. Sovražnik je zmetal precej mnogo bomb in torpedov. Naša artiljerija je razdejala več sovražnih pozicij za metanje bomb ter napravila mnogo škode v prvi in drugi črti sovražnih strelskih jarkov. Naša artiljerija je štirikrat zadela neko sovražno križarko, ki je opetovano obstreljevala Alčitepe in okolico. Naše baterije v morski ožini so uspešno obstreljevale izkrcevališča v Sedilbahru, zbirališča ob zalivu Morto, sovražne strelske jarke v bližini potoka Kereviz, neko rezervno kolono zapadno od Eski Hisarlika in neko havbično baterijo. Napravile so tam veliko škodo. V zalivu Morto so potopile dva oklopna čolna.

Dne 25. decembra je izvršil neki naš hidroplan uspešne poizvedovalne polete nad Tenedosom, otokom Mavro in sovražnimi pozicijami pri Sedilbahru. Južno od Sedilbahra je to letalo zadelo z bombo neko torpedovko.

Odstop perzijskega kabineta.

Teheran, 27. decembra.

Reuter poroča. Kabinet je odstopil. Šah je imenoval princa Ferman Fermo za ministrskega predsednika.

Turške mine v Sueškem prekopu.

Iz Galaca poročajo, da je zadela angleška ladja „Southampton“ v Sueškem prekopu ob mino in se potopila. Katastrofa „Southamptona“ je povzročila veliko razburjenje, ker je dokaz, da se je Turkom posrečilo zastrupiti Sueški prekop z minami. Prekop so preiskali ter našli še dve turški mini.

Napad Senusov na Egipt.

O vstaji Arabcev ob egiptovski meji izve „Journal“, da so morali Angleži pred par dnevi zapustiti Solum, 500 km zapadno od Kaira, kjer se je takrat vršila prav resna bitka. Dva kilometra od Soluma se nahaja zelo močno taborišče Arabcev, od koder je izhajal napad na Angleže. Še 15. t. m. so se vršili boji pri Matruhu, 220 km vzhodno od meje. Arabske čete so tam ljuto napadle. Angleške čete pod generalom Cordonom so se morale umakniti v svoje taborišče. V tem boju je bil ubit poveljnik v Matruhu in je padlo 300 Angležev. Ostale angleške čete so zbežale v vzhodni smeri. Zmagoviti Arabci so vzeli Angležem v Solumu in Matruhu dva poljska topa, mnogo artiljerijske municije, 10 avtomobilov, med njimi tri oklopne avtomobile ter mnogo vojnega materiala.

„Vossische Ztg.“ izve iz Londona, da so dospela tja vznemirljiva poročila iz Mezopotanije in Egipta. Baje so se arabska plemena povsod dvignila proti angleškemu gospodstvu. Mohamedanci v Egiptu podpirajo to gibanje. Povsod v deželi ojačujejo Angleži svoje vojaške postojanke. Tujci morajo v tujske kolonije, kjer stoje pod vojaško zaščito. Trgovina v notranjosti dežele je skoraj popolnoma prenehala. Povsod se pripravljajo na velike dogodke v bližnji prihodnosti. Izdala se bo baje prepoved nositi orožje in strogo bodo nadzorovali tihotapstvo z orožjem. Munijske tovarne v Egiptu stražijo čete.

Rusi v Perziji.

Iz Petrograda prihaja tole poročilo: Iz Teherana poročajo, da so ruske čete zasedle perzijski kraj Korun. Zatrjuje se, da se je pred Korunom vršila velika bitka, ki se je zopet končala s popolnim porazom sovražnika.

Angleški porazi v Perziji.

„Novoje Vremja“ poroča baje iz Teherana: V Kumu so zgradili Perzijci izredno močne utrdbe ter jih dobro oborožili s topovi in strojnimi puškami. V zadnjih bojih z angleškimi četami so Perzijci vjeli mnogo Angležev med njimi mnogo uradnikov. Perzijci so vplenili podružnice angleške banke v Ipahanu in Sirasu z denarjem in vrednostmi papirji. Vstaši so se polastili vsega brzojavnega omrežja ter so pretrgali zvezo med Rusi in Angleži. Severna Perzija je popolnoma odrezana od južne Perzije.

Angleške izgube ob Dardanelah.

Iz Londona: Parlamentski državni podtajnik Tennant je izjavil v angleški zbornici, da so znašale vse izgube ob Dardanelah do 11. decembra 1609 častnikov in 23.670 mož mrtvih, 2969 častnikov in 72.222 mož ranjenih in 337 častnikov in 12.114 mož pogrešanih. Dostavil je, da je bilo od 25. novembra do 11. decembra sprejetih 96.682 mož v bolnice. Upati je, da se bo število bolnih znižalo.

Amerika in Avstrija.

Zaradi potopljenja italijanskega parnika „Ancona“ je vlada Združenih držav poslala avstrijski vladi drugo noto, ki se glasi:

Podpisani poslanik Združenih držav ima čast sporočiti njega ekscelenci c. in kr. ministru zunanjih del baronu Burianu naslednji odgovor vlade Združenih držav na noto njega ekscelence z dne 14. t. m. št. 5735, glede potopa italijanskega parnika „Ancona“, katera vsebina je bila v prevodu redno sporočena državnemu tajništvu v Washingtonu.

Vlada Združenih držav je prejela noto Vaše ekscelence glede potopljenja „Ancone“, izročeno 15. decembra na Dunaju in sporočeno v Washington, ter je to noto vzela takoj v vesten pretres.

Dne 15. novembra 1915. je izročil vodja poslaništva v Washingtonu, baron Zwiedinech, državnemu departementu avstro-ogrsko mornariško poročilo o potopljenju „Ancone“, v katerem je bilo priznано, da le bila ladja torpedirana potem, ko so bili njeni stroji ustavljeni in so bili potniki še na krovu. To priznanje je po sodbi vlade Združenih držav samo na sebi zadostno, da se naloži odgovornost zapovedniku podmorskega čolna, ki je izvršil torpediranje, da je vedoma kršil mednarodno pravo in popolnoma preziral načela človečnosti, ki bi se jih moral v pomorski vojni držati vsak, kdor vodi vojno. Spričo teh priznanj okoliščin smatra vlada Združenih držav za opravičeno meniti, da posamičnosti o potopu „Ancone“, veljava in vsebina mornaričnemu poročilu dodanih in poročilo potrjujočih izpovedi prič in število usmrčenih ali ranjenih Amerikancev nikakor niso bistveni deli diskusije. Zapovednikova krivda je na vsak način dokazana in neoporočeno dejstvo je, da so bili vsled njegovega nezakonitega ravnanja državljani Združenih držav ubiti, ranjeni ali spravljani v nevarnost.

Predpisi mednarodnih določb in načela človečnosti, ki jih je zapovednik podmorskega čolna vedoma kršil, so tako dolgo in splošno znana s stališča pravice in pravičnosti tako očitna, da vlada Združenih držav nima vzroka, o njih razpravljati in ne razume, da o njih dvomi c. in kr. vlada ali jih prereka.

Vlada Združenih držav ne vidi vsled tega odprte druge poti, kako to, da dela c. in kr. vlado odgovorno za dejanje njenih ladijskih zapovednikov in ponovi svoje določne, a spoštljive zahteve, izrečene v njenem sporočilu z dne 6. decembra 1915. (Nota podpisanečeva z dne 9. t. m. št. 4167). Odkritosrečno upa, da omogoči zgorajšnja razlaga njenega stališča c. in kr. vladi uvideti pravičnost teh zahtev in jim ugoditi v istem duhu odkritosti in enake skrbnosti, za ohranitev med Združenimi državami in Avstro-Ogrsko obstoječega dobrega razmerja, ki je vlado Združenih držav pripravil do tega, da jih je sprožila. Podpisaneec porablja to priliko obnoviti Vaši ekscelenci zagotovilo njegovega velespoštovanja.

Frideric C. Penfield.

Zahvala.

Da se je božičnica v tukajšnji rezervni bolnici tako sijajno obnesla in da je bilo mogoče obdarovati vse ranjence in osobe v tako obilni, splošno veselje in zadovoljnost vzbujajoči meri, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti in dobrosrčnosti damskega odbora v Kranju, zlasti njega začasno poslujoče načelnice gosp. Marije dr. Kušarjeve ter gospe Ide Mally in Anke Pollak v Tržiču. Ne le, da so članice damskega odbora v Kranju in imenovane veleecenjene gospe osebno izvršile obsežne priprave za obdaritev in pogostitev, nabirale so tudi osebno s požrtvovalno vnemo v to potrebna denarna sredstva. Prisrčna hvala gre pa tudi vsem onim cenjenim gospodičnam, ki

so ves čas stale damskemu odboru pridno ob strani in so tudi osebno izvršile obdaritev ranjencev.

Pevski zbor pod vodstvom g. c. kr. okr. sodnika Oskar Deva je dal prireditvi poseben sijaj. Izrečena bodi za ljubeznivo sodelovanje zaslužena zahvala.

Končno se je zahvaliti vsem plemenitim darovalcem denarja in naturalij, zlasti častitim župnim uradom in slavnim županstvom.

Poveljstvo vojaške bolnice je izreklo damskemu odboru in okrajnemu glavarstvu za vso prireditev pismeno toplo zahvalo. Čast mi je sporočiti jo tem potom dalje vsem prizadetim.

C. kr. okr. glavarstvo v Kranju, dne 29. dec. 1915.

Schitnik m. p.
c. kr. okrajni glavar.

DNEVNE VESTI.

Vabilo na naročbo. S prihodnjo številko sto pi „Sava“ v četrto leto svojega obstanka. Vzlic raznim težkočam in podraženju papirja se je odločilo založništvo lista izdajati „Sava“ tudi v naprej. Svoje čitatelje in naročnike pa prosimo, da nam ostanejo tudi v bodočem letu zvesti in da naj potrpe, ako „Sava“ v teh težkih časih ne more vršiti svoje dolžnosti tako, kakor jo je v mirnih časih. A vojna je, in treba se vedno in povsod ozirati na dani položaj in na cenzuro. Kolikor pa bo v teh težkih časih mogoče, se „Sava“ ne bo strašila težkoč, da vrši svojo dolžnost v polni meri. Čitatelji in cenj. naročniki naj torej upoštevajo izredne razmere ter naj nabirajo „Savi“ novih naročnikov. Celoletna naročnina znaša 4 krone, polletna 2 kroni, četrtletna 1 krono, v inozemstvo stane list 5-60 K.

Cenjenim naročnikom. Danes smo priložili vsem našim cenjenim naročnikom poštne položnice, brez ozira na to, ali ima kdo plačano dalje kot do konca decembra ali ne. Vsled velikega števila naročnikov nam primanjkuje časa za izbiranje in prosimo one častite naročnike, ki so naročnino med tem poslali, da izvolijo porabiti položnico za prihodnjič ali pa naj izvolijo izročiti morebitnemu novemu naročniku, ki ga nam pridobe, za kar izrekamo zahvalo že naprej.

Imenovanja v armadi. General kavalerije Karol baron Pfanzer Baltin je imenovan za polkovnika-imetelja pešpolka št. 93. — Generalni major v rezervi Edmund vitež Zarembo je dobil naslov in značaj feldmaršallajntanta in je odlikovan z vitežkim križem Leopoldovega reda za vojno dekoracijo. Generalni major v rezervi Albert Laszlo plem. Besenye je dobil naslov in značaj feldmaršallajntanta in mu je bilo izrečeno najvišje zadovoljstvo.

Pobiranje deželnih doklad. Cesar je sankcioniral sklep kranjskega deželnega odbora z dne 19. novembra, da se dosedanje deželne doklade pobirajo tudi v letu 1916.

Seja kranjskega občinskega odbora z dne 30. t. m. 1. Poročila županstva. Pri dne 21. t. m. vršecem se ogledu občina ni ugovarjala kocesijoniranju V. Majdičevih turbin, ako se ji pripozna tista množina savske vode, ki je določena v servitutni pogodbi z dne 5. avg. 1879. — Vodstvo c. kr. rezervne bolnice Zavidovič je izreklo občinskemu odboru zahvalo za udeležbo pri božičnici. — Deželni odbor je potrdil občinski proračun za l. 1916. 2. Poročilo finančnega odseka. Sprejme se ponudba Mavrilij Mayrja glede naklade na pivo za l. 1916. — Odbor dovoli običajne podpore: Ciril in Metodovi družbi 200 K, zavodu Sv. Nikolaja v Trstu 30 K, društvu „Mladika“ v Ljubljani 50 K, podpornim društvom za slovenske visokošolce na Dunaju, v Gradcu in Pragi po 50 K, in Narodni čitalnici v Kranju za ljudsko knjižnico 250 K. 3. Poročilo tržnega odseka. Ponudba Ivana Engelmana za pobiranje šotorine in najemnine za mestne tehtnice se odkloni. Nato vošči župan občinskim odbornikom srečno novo leto in zaključi sejo.

„Dijaški kuhinji“ v Kranju so od 23. do 30. decembra t. l. darovali, ozir. doposlali prispevke p. n. gg.: okrajni glavar Franc Schitnik 10 K, nadžupnik Franc Kušar v Mengšu 40 K, župnik Peter Bohinjec v Dupljah 5 K, Rafael Thaler, trgovec v Škofjiloki kot novoletno darilo za 1915/16 40 K, Franc Ks. Savjov kot odkupnino za novoletna voščila 5 K, „D. K. 2 kopejski“ 1 K (izročil g. Oskar Dev), županstvo Stara Loka 20 in lekarinar J. R. Hočevnar na Vrhniki 10 K. Blagim darovateljem se najiskreneje zahvaljuje ter drugim mladimoljubom priporoča odbor.

Uradni dnevi podpisanega c. kr. okr. glavarstva se bodo v teku leta 1916 vršili po sledečem redu: V Škofji Loki vsaki mesec zadnji četrtek izvzemši praznik 29. junija in se vrši uradni dan poprej, sredo 28. junija toraj: 27. jan.

24. febr., 30. marca, 27. aprila, 25. maja, 28. junija, 27. julija, 31. avg., 28. sept., 26. okt., 30. nov., 28. dec.; v Tržiču vsaki mesec prvo soboto, razun novega leta dan, in se vrše uradni dan šele drugo soboto, torej: 8. jan., 5. febr., 4. marca, 1. aprila, 6. maja, 7. junija, 1. julija, 5. avg., 2. sept., 7. okt., 4. nov. 2. dec.; v Gorenji vasi vsaki drugi mesec pričeniš z januarjem, in sicer vsaki prvi torek, torej: 4. jan., 7. marca, 2. maja, 4. jul., 5. sept., 7. nov.; v Železnikih vsaki drugi mesec, pričeniš s februarjem, in sicer vsak drugi četrtek, torej: 10. febr., 13. aprila, 8. jun., 10. avg., 12. okt. 14. dec. Dosedaj običajne uradne ure ostanejo nespremenjene. C. kr. okr. glavar. v Kranju.

Božičnica v tukajšnji c. in kr. rezervni bolnici Zavidovič. Dne 24. t. m. ob 6. uri zvečer se je vršila v telovadnici božičnica za ranjence in osobe c. in kr. bolnice Zavidovič. Zbrane navzoče je pozdravil v lepih besedah c. in kr. višji zdravnik dr. pl. Graff in se zahvalil zlasti gospejnemu odboru tukajšnje podružnice društva „Rdeči križ“ za njih trud in požrtvovalnost in pa vsemu občinstvu, ki je z darovi pripomoglo, da se ta večer vrši tako lepo. Na to je pričel porazdeljavati božična darila izpod krasno in bogato okrašenega božičnega drevesca. Med delitvijo je popeval mešan zbor pod vodstvom gospoda c. in kr. okrajnega sodnika Oskarja Deva božične pesmi. Po končani obdaritvi se je v lepih besedah zahvalil v imenu moštva nek podčastnik. Med gosti smo opazili gg. častnike iz Kranja in iz okolice, njih gospe, gospoda okrajnega glavarja Schitnika, zastopnike občinskega odbora, gospe in gospodične podružnice „Rdečega križa“ in mnogo drugega odličnega občinstva iz Kranja, Tržiča in okolice.

Umrl je nenadoma minulo sredo ponoči v starosti 62 let Pavel Bizjak, knjigovez in posestnik v Kranju. Naj v miru počiva!

V Savo je skočil včeraj zjutraj raz državni savski most v Kranju in utonil tukajšnji krojaški mojster Vinko Miklavčič. Pokojni Miklavčič je bil pošten in marljiv obrtnik. Najbrže se mu je vsled žalosti omračil um. N. v m. p.!

Umrla je v Drulovki pri Kranju Marija Berčič, rojena Rozman iz Stražišča, žena železniškega paznika Tomaža Berčiča. Zapušča moža in šest malih otrok. Naj počiva v miru!

Italijanski zrakoplov se je v nedeljo zvečer približal Postojni. Mesto se je pravočasno zavilo v gosto temo in Italijani so jo odkurili, ne da bi bili kaj opravili.

Dva dobrodelna koncerta, ki jih je priredila Glasbena Matica v Ljubljani dne 7. in 8. decembra t. l. v počastitev spomina padlih naših hrabrih vojakov, sta donesla 2152 K 54 v čistega dobička. Društvo je izročilo ta znesek c. kr. deželnemu predsedstvu na Kranjskem za naše invalidne in oslepele junake. V teku sedanje vojne je prislužilo društvo do sedaj 4971 kron 31 vin. za vojno oskrbo.

Umrla je dne 23. decembra 1915 v Zapužah pri Begunjah na Gorénjskem gospa Jožefina Stroj, gospodinja znane tamkajšnje gostilne „Pri Voglarju“. Bila je odločna in vrla slovenska žena. Njeno hčerko Franico je poročil deželnosodni svetnik Alojzij Zebre v Ljubljani.

Poziv črnovojnikov na Ogrskem. Ogrski črnovojniki in oni avstrijski črnovojniki, ki so bili na Ogrskem potrjeni, letnikov 1873 do 1897 so klicani na dan 17. januarja pod orožje.

Zopetno prebiranje 43- do 50letnih črnovojnikov na Ogrskem. „Neues Pester Journal“ poroča: V posameznih okrajih, ne pa v celi deželi se bo vršilo zopetno prebiranje 43- do 50letnih črnovojnikov. Tozadevna naredba izide v kratkem.

V Sevnici je umrl učitelj in kadetni aspirant 27. domobranskega polka Makso Križman, vsled težke bolezni, ki si jo je nakopal v izvrševanju svoje vojaške dolžnosti. Cenjeni rodbini iskreno sožalje.

K predstoječi klasifikaciji konj. Ker se klasifikacija konj ne more vršiti neposredno po naznanitvi, so v slučaju menjave posesti po naznanitvi vse pri tem prizadete osebe, tedaj prodajalec kakor tudi kupec, oziroma prodajnik in prejemnik v smislu zakonitih določil dolžni, tudi vse po naznanitvi nastale spremembe v svojem posestnem stanju do dneva klasifikacije pismeno ali ustmeno naznaniti občinskemu predstojniku.

Olajšave za dolžnike. Izšla je nova cesarska naredba, ki dovoljuje, da smejo sodišča dovoljevati za plačilo pred 1. avgustom 1914 nastalih privatnopravnih terjatev odloge, najdalje do 31. decembra 1916. Poleg te glavne določbe obsega rečena cesarska naredba še več drugih olajšav.

Razglas. Na Sv. Joštu pri Kranju zažigal se je v božični noči v času od 1/2 12. do 1/4 4. ponoči bengalični ogenj, čigar svet je bilo daleč naokoli opaziti. Kakor se je dognalo, zažigali so ta ogenj otroci. Zato se prebivalstvo opozarja na tuk. razglas z dne 19. junija 1915 št. 13211, ki prepoveduje ponoči zažiganje ognjev iz kateregakoli povoda. Vsakdo, ki se pregreši proti temu, bo najstrožje in brezobzirno kaznovan z globo do 200 K ali zaporom do 14 dni. Pripomni pa se, da bodo tudi stariši, čigar otroci bodo zažigali ponoči ogenj, klicani na odgovor in se bodo najstrožje kaznovali. C. kr. okr. glavarstvo v Kranju.

Opustitev podružnice A. Adamič

Vsled nastalih težkih razmer se opusti podružnica. — Vsi predmeti se dobe v glavni trgovini, istotam se nahaja tudi

modni salon.

Slav. občinstvu se priporoča v nadaljno naklonjenost
tvrdka A. Adamič, Kranj.

Knjigoveznica in kartonaža
Viljem Požgaj v Kranju
želi slav. občinstvu, prijateljem in znancem

**srečno in veselo
novo leto.**

Srečno novo leto

želi slav. občinstvu ter cenj. odjemalcem

R. Rus, Kranj,
trgovina z urami, zlatnino in srebrnino.

Modna in galanterijska trgovina
A. Adamič, Kranj
želi vsem cenjenim odjemalcem

**srečno in veselo
novo leto.**

*Srečno in veselo
novo leto 1916*

želi cenjenim odjemalcem

tvrdka M. Pirc v Kranju.

Rastlinska destilacija „Florian“ v Ljubljani

želi vsem p. n. odjemalcem

**srečno in veselo
— novo leto —**

ter se priporoča za nadaljna naročila.

*Srečno in veselo
novo leto 1916*

želi svojim cenjenim odjemalcem

*trgovina Ferd. Sajovic
prej J. C. Pleiweiss.*

**Srečno in veselo
novo leto**

želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem

Ivan Nadižar,
mizarski mojster v Kranju.

**Srečno in veselo
novo leto**

želi vsem odjemalcem, prijateljem in znancem

Lovro Rebolj,
krojač in posestnik.

Srečno in veselo novo leto 1916

želi vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem

Franc Dolenz, Kranj.

Glavna trgovina in podružnica.

Vsem svojim cenj. odjemalcem želim
**srečno in veselo
— novo leto —**

ter se priporočam njih nadaljni naklonjenosti

Ivan Potočnik, čevlarski mojster in trgovec v Kranju.

Tiskarna „Sava“, Kranj

želi vsem svojim naročnikom

**srečno in veselo
novo leto.**

Vsem cenjenim odjemalcem
želi

veselo novo leto

veletrgovina z železnino in mešanim blagom

„Merkur“ D. Majdič, Kranj.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

7 52—22

Spominjajte se vsi „Rdečega križa“.

Tiskarna „Sava“ v Kranju

izvršuje hitro in lično ter po najnižjih cenah:

Vizitke, poročna naznanila, zavitke, pisma,
račune, jukste, vabila, lepake, posmrtnice,
cirkularje, letake, knjige v vseh velikostih,
brošure, časopise ter sploh vsa v tiskarsko
stroko spadajoča dela v eni ali več barvah.

! Za zimo!

Najstarejša
trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča

2 52—51

svojo bogato zalogo

sukna, zimskih modnih blagov, barhentov za ženske bluze in obleke, pike, belih in višnjevih barhentov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odej, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga. Volneni robci, pletl najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti. Zimske moške in ženske srajce, jopice in hlače.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

1 12—41

Najbolj varno naložen denar v vsem političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
378.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5¹/₂% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1914. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 337 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 4 milijone kron.

4⁰/₂ 0/0

brez odbitka rentnega
davka, katerega
plačuje hranilnica iz
lastnega. Narasle in
nedvignjene vložne
obresti pripisuje h ka-
pitalu vsakega pol leta
— to je dne 30. junija
in dne 31. decembra
— ne da bi bilo treba
vlagateljem se zgla-
šati radi tega pri hra-
nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg
lastnega rezervnega zaklada mestna občina
Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso
svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge
res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.

Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celém Gorenjskem **uraduje**

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak
tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.